

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Zöld Katalin Ügyvédi Iroda (cím + név) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe) II. rendű és III.rendű felperes neve (III.rendű felperes címe) III. rendű felpereseknek, a dr. Kovács Zsuzsa ügyvéd (név + cím) által képviselt I.rendű alperes neve I. rendű és a (cím) II. rendű, továbbá III.rendű alperes neve (cím) III. rendű alperesek ellen tulajdonjog, valamint öröklési szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. május 14. napján meghozott 22.P. 20.366/2009/5. számú ítélete ellen az I. és II. rendű alperesek részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A F-i Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az I-II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 100.000 (Százezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 360.000 (Háromszázhatvanezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

P.Fné született P. J. (továbbiakban: örökhagyó) 1997. szeptember 4. napján végintézkedés hátrahagyásával elhunyt. Leszármazója, házastársa nem volt, továbbá rokonai sem voltak ismertek. Az örökhagyó hagyatékát, a B. hrsz. alatt nyilvántartott, természetben B. K. utca 32. szám alatti társasházi lakás képezte. Az örökhagyó 1995. június 20. napján öröklési szerződést kötött B.E-rel és házastársával III.rendű alperes nevével, mint örökösökkel. A szerződésben az örökösök kötelezettséget vállaltak arra, hogy megfizetik az örökhagyónak az általa megvásárolt lakás vételárának első 92.455 forintos részletét, továbbá a havonta esedékes további törlesztő részleteit, valamint lakása rezsiköltségeit. E

szolgáltatásokra figyelemmel az örökhagyó úgy rendelkezett, hogy a tulajdonát képező, B., K. utca 32. I/28. szám alatti lakásingatlanát halála esetén B. E. és házastársa III.rendű alperes neve örököljék. B.E. 1995. december 2. napján elhunyt. Ezt követően az örökhagyó és III.rendű alperes neve 1995. december 15. napján az öröklési szerződést akként módosították, hogy azt változatlan tartalommal úgy tartják fenn, hogy az örökhagyó kizárólagos örököse III.rendű alperes neve.

Az örökhagyó hagyatéki eljárásában III.rendű alperes neve (továbbiakban: III. rendű alperes) a hagyatékra igényt jelentett be az örökhagyóval kötött öröklési szerződés alapján. Az örökhagyó törvényes öröklés rendje szerinti szükségörököse az I. rendű alperes, az öröklési szerződést annak alaki hibája miatt nem ismerte el érvényesnek. Ezért a közjegyző az örökhagyó hagyatékát ideiglenes hatállyal az I. rendű alperesnek adta át. A III. rendű alperes pert indított az I. rendű alperes ellen az öröklési szerződés érvényességének megállapítására. A perben a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2001. december 10. napján jogerőre emelkedett 14.P.51.242/2000/20. számú ítéletével a keresetet elutasította. Erre figyelemmel az örökhagyó hagyatéki eljárásában a közjegyző megállapította, hogy az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés teljes hatályúvá vált. Ennek alapján a hagyatékba tartozó ingatlan vonatkozásában az I. rendű alperes javára tulajdonjog, a II. rendű alperes javára pedig vagyonkezelői jog került bejegyzésre.

A felperesek keresetükben az I-II. rendű alperesekkel szemben annak megállapítását kérték, hogy az örökhagyó hagyatékába tartozó ingatlan tulajdonjogát törvényes öröklés jogcímén egymás közt egyenlő arányban megszerezték. Erre figyelemmel a bíróság rendelkezzen az I. és II. rendű alperesek javára bejegyzett joguk törléséről, a felperesek tulajdonjogának bejegyzéséről, az I. és II. rendű alpereseket ennek tűrésére, továbbá az ingatlan ingóságoktól kiürített állapotban való birtokba adására kötelezze. A III. rendű alperessel szemben annak megállapítását kérték, hogy a III. rendű alperes és házastársa, valamint az örökhagyó között létrejött öröklési szerződés, továbbá annak módosítása érvénytelen. Keresetük ténybeli alapjaként hivatkoztak arra, hogy az örökhagyó elsőfokú unokatestvérének leszármazói, mert az örökhagyó apja és a felperesek dédapja testvérek voltak. Az örökhagyóval a kapcsolatot nem tartották, így haláláról és hagyatékáról sem szereztek tudomást, ezáltal öröklési igényüket a hagyatéki eljárásban érvényesíteni nem tudták. Az örökhagyó rokonaként hagyatékát öröklés jogcímén a Ptk. 599. § (3) bekezdése és a 609. § (2) bekezdése szerint megszerezték. A III. rendű alperessel szemben keresetüket arra alapították, hogy az örökhagyóval kötött öröklési szerződés és annak módosításra nem felelt meg a Ptk. 629. § (2) bekezdése szerinti alaki érvényességi feltételeknek.

Az I. és II. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték. Hivatkoztak arra, hogy az örökhagyó anyjának neve egyes okiratokon eltérő. Mindezek mellett legalapvetőbb kérdés az örökhagyó nagyszülei és a felperesek felmenőinek azonossága. A felperesek P.J. szüleire vonatkozó egyházi iratok másolatát csatolták, amelyek német nyelvűek, továbbá részben olvashatatlanok, ezáltal azonosításra nem alkalmasak. Így a felperesek örökösi minősége nem igazolt.

Az I. rendű alperes a felperesek örökösi minőségének megállapítása esetére viszontkeresetet terjesztett elő a hagyatéki ingatlan kezelésével felmerült költségek vonatkozásában. Ennek összegét módosított viszontkeresetében 504.219 forintban jelölte meg, amelynek megfizetésére kérte a felpereseket kötelezni.

A felperesek az I. rendű alperes viszontkeresete szerinti követelést nem vitatták.

A III. rendű alperes a vele szemben előterjesztett kereset teljesítését nem ellenezte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a III. rendű alperes és elhunyt házastársa B.E., valamint az örökhagyó között 1995. június 20. napján kelt öröklési szerződés érvénytelen. Az I. és II. rendű alpereseket annak tűrésére kötelezte, hogy a B., K. utca 32. szám alatti ingatlanon a felperesek tulajdonjogát egymás közt egyenlő 1/3-1/3 arányban öröklés jogcímén bejegyezzék. Kötelezte az alpereseket, hogy az ingatlant 30 napon belül ingóságaitól kiürítve adják a felperesek birtokába. Kötelezte továbbá a felpereseket, hogy fizessenek meg az I. rendű alperesnek személyenként 181.406 forintot. A teljesítéssel a felperesek kötelesek elől járni. Az ítélet jogerőre emelkedését követően megkeresni rendelte a földhivatalt a felperesek tulajdonjogának bejegyzésére, illetőleg az I. rendű alperes tulajdonjogának és a II. rendű alperes kezelési jogának törlésére. Kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 300.000 forint + áfa, összesen 360.000 forint ügyvédi munkadíjat, valamint 360.000 forint lerótt illetéket és 28.500 forint készkiadást. A további rendelkezés szerint a le nem rótt 32.650 forint viszonzkereseti illetéket az állam viseli.

Indokolásában kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság az I. és II. rendű alperesek védekezését nem tartotta megalapozottnak, a felperesek által csatolt okiratokat ítélkezése alapjául elfogadta. Álláspontja szerint az a tény, hogy az örökhagyó anyjának neve egyes okiratokon más írásmóddal J-ként került feltüntetésre, önmagában egyéb bizonyítékokkal szemben a kereset elutasítására nem alkalmas. Az egyéb adatok (életkor, a házastárs neve, életkora) alapján beazonosítható volt, hogy ugyanazon személyről van szó. Az örökhagyó apja és a felperesek felmenője P. L. szülei tekintetében elfogadta a csatolt keresztleveleket. Ezek a XIX. század közepén kelt okiratok, amik valóban nehezen, de azonosításra alkalmas módon olvashatók. Az F/2-14. szám alatt csatolt okiratok szerint az örökhagyó apjának szüleiént P. M. és C.K. vannak bejegyezve. Az F/2-15 számú okiraton J. keresztnévvel szerepel egy gyermek, akinek szülei M.P. és K.C.. A szülők nevének azonossága megállapítható, figyelemmel arra, hogy az egyik esetben magyar nevek, míg a másik esetben a magyar nevek latinus változata került feltüntetésre. A Ptk. 609. § (1) bekezdése szerint a leszármazóknak, házastársak, szülőknek és szülők leszármazóinak hiányában a törvényes örökösök egyenlő részben az örökhagyó nagyszülei. A második bekezdés értelmében az öröklésből kiesett nagyszülő helyén annak leszármazói örökölnék ugyanúgy, mint a kieső szülő helyén a leszármazók. A felperesek az örökhagyó nagyapjának leszármazói, ezért a

bíróság a rendelkező rész szerint határozott, a tulajdonjog bejegyzésére a felperesek a Ptk. 116. § (1) bekezdése alapján tarthatnak igényt.

Figyelemmel arra, hogy az I. rendű alperes felemelt viszontkeresetét a felperesek összecszerűségében és jogalapjában is az első tárgyaláson azonnal elismerték, az ezzel kapcsolatos rendelkezések tekintetében az elsőfokú bíróság kizárólag a Ptk. 195. §, a Pp. 78. § (1) bekezdésére, a 163. § (2) bekezdésére és a 195. § (1) bekezdésére hivatkozott. A viszontkeresettel érvényesített követelés tekintetében a kamatkövetelést nem találta megalapozottnak, tekintettel arra, hogy annak összecszerűségét az alperes utóbb módosította, ami a felperesek késedelmét a Ptk. 298. §-a alapján kizárja. A perköltség viseléséről és a le nem rótt viszontkereseti illeték viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a 80. § (1) bekezdése alapján, továbbá a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § -ában foglaltak szerint határozott, figyelemmel az I. rendű alperes illetékmentességére is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. és II. rendű alperesek terjesztettek elő fellebbezést. Ebben kérték, hogy az ítélőtábla azt megváltoztatva a keresetet utasítsa el és a felpereseket kötelezze a perköltség megfizetésére. Érvelésük szerint a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy az örökhagyó után öröklésre jogosult, vérszerinti rokonai. Bizonyítási kötelezettségüknek nem tettek eleget, mert kétséget kizáró módon örökös minőségüket nem igazolták. Az általuk csatolt okiratok szerint az örökhagyó édesanyja J.E.T. volt, aki egyéb iratokon azonban J.T.-ként van feltüntetve. Az örökös minőség megállapítása szempontjából legalapvetőbb kérdés, hogy az örökhagyó nagyszüleinek és a felperes felmenőinek neve azonos legyen, ugyanis ez bizonyítja a felperesi és az örökhagyói ág kapcsolódását. Az örökhagyó apja testvéreként feltüntetett P.J. szüleire vonatkozóan a felperesek egyházi anyakönyvi kivonat másolatát csatolták, amelyet az elsőfokú eljárásban kifogásoltak. A német nyelvű kézírás szinte olvashatatlan, így a nevek azonosításra nem alkalmas. Ezeket az ellentmondásokat az elsőfokú bíróság nem oldotta fel, és a felperesek állításai alapján azok bizonyítása nélkül állapította meg örökös minőségüket. Ebből következően az elsőfokú ítélet megalapozatlan.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték, annak helyes indokaira figyelemmel, továbbá az alperesek másodfokú perköltségben való marasztalását. Álláspontjuk szerint - ahogy azt, az elsőfokú bíróság indokolása is alátámasztotta - a csatolt okiratokkal minden kétséget kizáróan igazolták örökös minőségüket. Az örökhagyó nagyszüleinek és a felperesek felmenőinek egyezősége megállapítható, amit az elsőfokú eljárás során csatolt okiratok egyértelműen bizonyítanak. P. L. az örökhagyó apjának születési anyakönyvi kivonata szerint 1864. augusztus 8. napján született B-én, szülei P.M. és C.K.. Testvére P.J. születési anyakönyvi kivonatában a magyar nevek latinos változata van, mely szerint J. született 1855. április 30. napján Cs-on, szülei neve M.P. és K.C.. A XIX. század közepén kelt okiratok valóban nehezen olvashatók, de azonosításra alkalmasak és igazolják a szülők egyezőségét. Ellenkérelmükhöz a felperesek csatolták a hivatkozott anyakönyvi kivonatok nagyított másolatát, ami

megítélésük szerint minden bizonnyal olvashatóbban tartalmazza a már korábban csatolt anyakönyvi kivonatokban szereplő adatokat. Az örökhagyó apja és az alperesek felmenőjének rokonságával kapcsolatban a felperesek álláspontja szerint nem várható el, hogy szüleik azonosságára vonatkozóan az egyházi anyakönyveken kívül más bizonyítékot csatoljanak. Mo-on ugyanis 1895-ig nem volt állami anyakönyvezés, ebből következően az anyakönyvi eseményeket egyházi anyakönyvekben jegyezték be. A nevek különböző írásmódja akkoriban nagyon gyakori volt, az eltérések abból adódhattak, hogy a szülők bemondása alapján történt az anyakönyvezés. Az egyházi anyakönyvek 1837-től vannak magyar nyelven vezetve, 1849 és 1867 között azonban részlegesen visszaállították a latin anyakönyvvezetést. Ezért fordulhatott elő, hogy P.J. születését 1855-ben latin nyelven anyakönyvezték. Ez azonban nem jelenti, hogy a felperesek örökös minősége minden kétséget kizáróan nem lenne megállapítható.

Az alperesek fellebbezésében hivatkozott, az örökhagyó édesanyja névírásával kapcsolatos betűeltérésnek közel sincs akkora jelentősége, mint amekkorát az alperesek ennek tulajdonítanak. A perbeli esetben az örökhagyó apjának adatai alapján is megállapítható a felperesek örökös minősége, hiszen ő és a felperesek egyik felmenője testvérek voltak. Hivatkoztak továbbá arra, hogy álláspontjuk szerint az örökös minőség megállapításakor nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy a hivatkozott keresztlevelek egyrészt teljes bizonyító erejű magánokiratok, másrészt a többi anyakönyvi kivonattal egységes láncolatot képeznek. A felperesek örökös minőségének megítéléséhez a teljes parentélát nem kell feltárni, hanem csak azt kell vizsgálni, hogy az örökösként jelentkező személy öröklésre jogosító hozzátartozói minősége megállapítható-e. Erre a kérdésre az elsőfokú bíróság teljes körűen a jogszabályokkal összhangban válaszolt.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló iratok, okiratok alapján helytállóan állapította meg, hogy a felperesek bizonyították, miszerint az örökhagyóval közös felmenőik leszármazói, ezáltal a törvényes öröklés rendje szerint öröklésre jogosult örökösei.

Alaptalan az I. és II. rendű alperesek azon fellebbezési érvelése, mely szerint egyes nevek okiratok szerinti betű eltérései miatt a felperesek örökös minősége kétséget kizáró módon nem bizonyított. Tény, hogy az örökhagyó anyja leánykori neve az egyik okiratban „cz”, míg a másik okiraton „sz” végződéssel van írva, ez azonban nem teszi kétségesé, hogy ugyanazon személyről van szó. Tény az is, hogy a felperesek a keresetlevélhez az általuk beszerzett hivatalos másolatok fénymásolatát csatolták, ami rossz minőségű, így nehezen olvasható, ennek ellenére azonban az egyes nevek és egyéb adatok azokról kiolvashatók. Miután örökös minőségüket a felperesek eredetben kiállított, illetve anyakönyvekből származó bejegyzések hiteles másolatára alapították, az ítéletábra felhívta a felpereseket, ezen okiratok bemutatására. Ezek alapján megállapítható volt, hogy a

keresetlevélhez csatolt fénymásolatok azokról készültek, továbbá olvashatóbb formában tartalmazták az azonosításhoz szükséges adatokat.

Az 1855-ben latin nyelven vezetett bejegyzések alapján aggálytalanul megállapítható, hogy az 1855. április 30. napján született „J” nevű gyermek keresztnévének magyar megfelelője közismerten J. A szüleiként bejegyzett személyek - M.P. és C.Z. azonosak az 1864. augusztus 8. napján született és magyar nyelven anyakönyvezett L. utónevű gyermek anyakönyvbe bejegyezett szüleivel P.M-nal és C.K-nal, akik a felperesek apai ági ők szülei, míg az örökhagyó nagyszülei voltak.

A kifejtettek alapján az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta. Miután a másodfokú eljárásban az I. és II. rendű alperesek peresztesek lettek, az ítélőtábla egyetemlegesen kötelezte őket a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperesek részére másodfokú perköltség megfizetésére, ami a képviselőjükkel felmerült, mérlegeléssel megállapított ügyvédi munkadíj. Az I. és II. rendű alperesek illetékmentessége folytán le nem rótt illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

.....2010. március 25.

Fermanné dr. Polák Zita
a tanács elnöke

Dr. Hegedűs Mária
Judit
előadó bíró

Dr. Baloginé dr. Faiszt
bíró